

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 123/2021-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA – ADVOKÁT s. r. o., Masarykova 2, Košice, v mene ktorej koná advokát a konateľ spoločnosti JUDr. Rudolf Manik, PhD., MBA, MHA, proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 138/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 4. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 138/2019 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v právnom postavení žalobkyne domáhala na žalovanom zaplata nia náhrady za užívanie pozemku návrhom na vydanie platobného rozkazu z 19. októbra 2007 [konanie vedené na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 13C 147/2007, pozn.]. Krajský súd vo veci rozhodoval opakovane o podanom odvolaní žalobkyne proti rozsudkom súdu prvej inštancie (konanie vedené pod sp. zn. 2 Co 257/2014 a pod sp. zn. 11 Co 3/2017). Okresný súd vo veci naposledy rozhodol rozsudkom č. k. 13 C 147/2007-366 z 28. novembra 2018, proti ktorému podal žalovaný (mesto Košice) odvolanie.

3. Podľa sťažovateľky nie je predmetom sporu právne ani fakticky natoľko zložitá vec, aby ani po 13 rokoch trvania súdneho sporu nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté, pričom súdne konanie je „umelo“ predlžované predkladaním súdneho spisu na rozhodnutie o odvolaní súdu druhej

inštancie. Túto skutočnosť považuje sťažovateľka za príčinu a pretrvávanie jej dlhodobej právnej neistoty. Sťažovateľka ďalej uviedla, že krajskému súdu podala 9. októbra 2020 opakovanú urgenciu o urýchléné prejednanie veci, avšak bezvýsledne. Zdôraznila, že vo veci nie je právoplatne rozhodnuté ani po 13 rokoch od podania pôvodného návrhu, v čom vidí porušenie práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na prerokovania veci bez zbytočných prietáhov.

4. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, že bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a prikázal krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Co 138/2019 konať bez zbytočných prietáhov. Súčasne sa sťažovateľka domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 4 315,21 eur a náhrady trov konania.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Pri rozhodovaní o sťažnostiach pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd vychádza z toho, že jeho účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom k odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/20).

6. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je námietka porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy) postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Hoci sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti poukázala na celkovú dĺžku trvania súdneho sporu (13 rokov), formuláciou petitu zároveň vymedzila predmet prieskumu ústavného súdu na konanie vedené krajským súdom ako súdom druhej inštancie pod sp. zn. 11 Co 138/2019.

7. Z obsahu súdneho spisu a vyjadrenia krajského súdu k ústavnej sťažnosti z 18. decembra 2020, ktoré si ústavný súd vyžiadal, vyplýva, že krajský súd v napadnutom konaní rozhodoval o odvolaní žalovaného proti rozsudku okresného súdu č. k. 13 C 147/2007-366 z 28. novembra 2018. Súd prvej inštancie predložil súdny spis spolu s predkladacou správou krajskému súdu 29. marca 2019. Podľa krajského súdu išlo o právne i fakticky zložitú vec, v ktorej odvolací senát zvažoval viaceré alternatívy rozhodnutia, čo si objektívne vyžiadalo určitý čas. Dosiahnutie rozhodnutia o odvolaní žalovaného bolo sťažené nielen nadmernou pracovnou zaťaženosťou, ale aj sťaženým výkonom práce odvolacieho senátu v dôsledku prijatých opatrení na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19. Z obsahu súdneho spisu ústavný súd ďalej zistil, že krajský súd 10. decembra 2020 oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku a 16. decembra 2020 vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 11 Co 138/2019, ktorým žalobu žalobkyne zamietol. Súdny spis bol krajským súdom 18. januára 2021 predložený súdu prvej inštancie k úkonom doručovania rozsudku stranám sporu [§ 395 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)]. Písomné vyhotovenie rozsudku č. k. 11 Co 138/2019 zo 16. decembra 2020 bolo doručené obom sporovým stranám 2. marca 2021, čím rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť. Je teda možné uzavrieť, že v čase rozhodovania ústavného súdu bolo napadnuté konanie právoplatne skončené a právna neistota sťažovateľky bola odstránená.

8. Z uvedeného časového rámca je zrejmé, že hoci postup krajského súdu v napadnutom konaní nebol optimálny (1 rok a 7 mesiacov), je potrebné vziať do úvahy povahu konania súdu druhej inštancie, ktoré je v rámci Civilného sporového poriadku koncipované ako konanie, keď odvolací súd nemusí vo veci nariadiť pojednávanie, čím zákonodarca sledoval práve rýchlosť, efektívnosť a hospodárnosť odvolacieho konania. Je na úvahe konkrétneho odvolacieho senátu, či rozhodne bez nariadenia pojednávania. Ak odvolací senát rozhoduje o odvolaní bez nariadenia pojednávania, nemožno časový úsek v danej situácii od podania odvolania do konečného rozhodnutia súdu druhej inštancie označiť ako „nečinnosť“. Je nutné prihliadnuť na časový rámeček, ktorý je potrebný na oboznámenie sa s obsahom súdneho spisu, procesným postupom súdu prvej inštancie, dôvodmi odvolania a vyjadreniami strán sporu. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že skutočnosť, že súd nevykonáva žiadne úkony nemusí nevyhnutne znamenať, že nekoná a vecou sa nezaobera (pozri aj III. ÚS 106/2018). V konkrétnom prípade sťažovateľky krajský súd prejednal vec v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného (§ 379 a § 380 CSP), pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený na úradnej tabuli a webovej stránke krajského súdu (§ 219 ods. 3 CSP). Postup krajského súdu po vyhlásení rozsudku (16. decembra 2020) ústavný súd vyhodnotil ako plynulý (tomu pozri bod 6 rozhodnutia). Ústavný súd na tomto mieste konštatuje, že v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti bolo vo veci právoplatne rozhodnuté a krajský súd tak vykonal v rámci svojej dispozície všetky úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky.

9. Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou opätovne dáva do pozornosti, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, III. ÚS 359/08). Pojem „zbytočné priet'ahy“ je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Len v prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa vyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy, môže vysloviť porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06). Ústavný súd v danej veci nevyhodnotil nečinnosť krajského súdu svojou intenzitou za závažnú do takej miery, aby dosiahla ústavnoprávny rozmer.

10. V predmetnom spore nešlo ani o taký spor, ktorý sa z pohľadu judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva alebo ústavného súdu považuje za spor, ktorý si v ohľade času primeraného na prejednanie vyžaduje osobitnú starostlivosť, napr. občiansky stav a spôsobilosť osôb (Bock proti Nemecku, rozsudok z 29. 3. 1989, Laino proti Taliansku, rozsudok z 18. 2. 1999], zverenie dieťaťa do starostlivosti (Hokkanen proti Fínsku, rozsudok z 23. 9. 1994, Niederböster proti Nemecku, rozsudok z 27. 2. 2003, III. ÚS 351/2014, III. ÚS 181/2011), pracovnoprávne spory (Vocaturu proti Taliansku, rozsudok z 24. 5. 1991, I. ÚS 345/2014) a pod.

11. Nad rámec veci ústavný súd uvádza, že nemožno poprieť, že súdny spor, v ktorom sťažovateľka vystupovala ako žalobkyňa, trval na dvoch inštanciách všeobecných súdov neprimerane dlho. Takisto však nemožno ponechať bez povšimnutia, že v súdnom konaní začatom v roku 2007 sa sťažovateľka mohla domáhať ochrany svojho práva na prejednanie jej veci v primeranej lehote aj skôr.

12. Vzhľadom na konkrétne okolnosti danej veci ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky k záveru, že neexistuje okolnosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o porušení sťažovateľkou namietanom práve. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu